

Есенни растителнозащитни мероприятия при рапицата

Автор(и): Растителна защита
Дата: 19.10.2024 Брой: 10/2024

Рапицата се засява края на август-началото на септември. Тя е претенциозно растение по отношение на почвата - изисква почви, богати на хранителни вещества с добър воден режим. Най-добър предшественик е пшеницата, ечемикът, ранните картофи и др. Заплевелява се от няколко вида плевели: зимно-пролетни, раннопролетни и кореново-издънкови. Ранното унищожаване на плевелите намалява конкуренцията спрямо културата и способства за равномерното гарниране и обработка на розетка.

Основни болести по рапицата през есента

Сухо стъблено гниене (*Phoma lingam*)

Болестта по рапицата се проявява от поникване на растенията до фенофаза „6-и лист“. Върху най-долните листа се образуват неправилни закръглени, сивозеленикави петна, с дребни черни точки по тях (пикнидиите на причинителя). Петната постепенно некротират и обхващат листните дръжка и стъблото. Заразяването на стъблото става непосредствено на нивото или над почвената повърхност. Фомозата напада и кореновата шийка с появата на тъмни петна, които водят до изсъхване и загиване на растенията. Болестта се развива на хармани в посева и при благоприятни условия много бързо обхваща цялото поле.

Затова е необходимо редовно есенно обследване и да се третира, когато се открият първите светло-жълти петна по листата.

Причинителят се запазва в растителните остатъци и отчасти в семената на рапицата. Развитието на фомозата се благоприятства от дъждовно и влажно време и оптимална дневна температура 22–24 градуса.

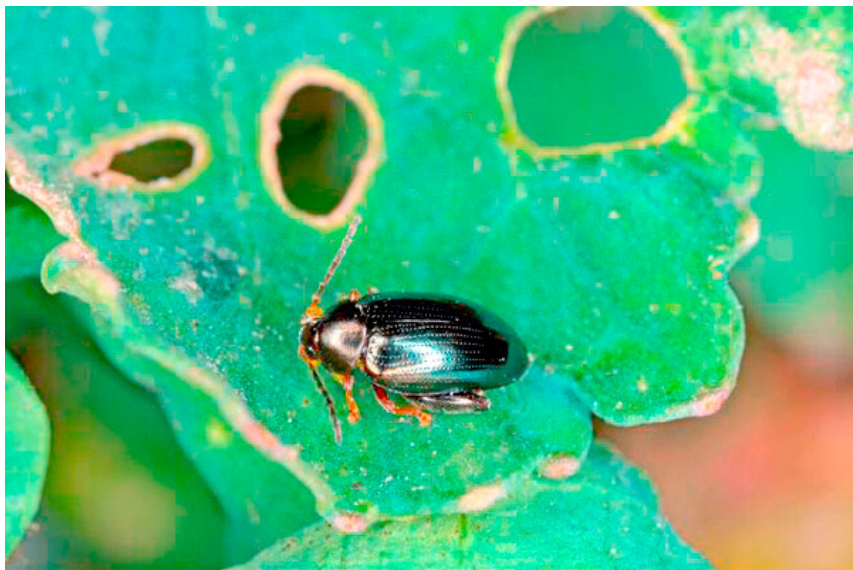
Контрол

За контрол на болестта да се прилага балансирано торене и да се води борба с неприятелите по рапицата, тъй като повредите от тях са вход за заразяване. Особено важно е да се обърне внимание на борбата с рапичната стъблена бълха, която пренася болести.

За успешен контрол на болестта да се пристъпи към есенно внасяне на фунгициди, което ще намали в значителна степен честотата и силата на заразяването, както и опасността от измръзване на растенията.

Мерките за контрола на сухото стъблено гниене включват още правилно сеитбообращение и унищожаване на растителните остатъци.

През есента опасни неприятели са:

Рапична стъблена бълха (*Psylliodes chrysocephala*)

Рапичната стъблена бълха е разпространена повсеместно и във висока плътност и нанася огромни щети. Неприятелят развива едно поколение годишно. Зимува като яйце, ларва и възрастна насекоми.

През септември и октомври възрастните започват усилено да се хранят и от края на септември до средата на декември снасят яйцата си. Излюпените ларви отначало се вгризват в епидермиса на стъблата, а по-късно по дръжките и централните жилки на листата. Част от ларвите се излюпват през пролетта.

Сходен вид с рапичната стъблена бълха е Малката рапична стъблена бълха. По рапицата вредят още – черна, светлокрака, вълнистоивичеста, ленова, конопена и други видове земни бълхи.

Контрол

Нанася повреда наесен, като нагрива листата, прави малки отвори, които при нарастване на листата се превръщат в дупки. Още с поникването на растенията може да се намери в посева, затова е необходимо непрекъснато обследване и при установяване 2 бр. възрастни/ кв. м във фенофаза 3-и-9-и лист или повече листа да се пристъпи към химична борба.

Рапична листна оса (*Anthalia rosae*)

Развива три поколения годишно, като най-големи повреди причиняват ларвите от третото поколение през есента - изгризват цялата листна петура, остава само главният нерв. Химически контрол се провежда при ПИВ- 2-3 броя лъжегъсеници/ кв. м.

През есента се развива трето поколение на неприятеля. Възрастните оси летят до края на октомври и снасят яйцата си по семеделите и първите същински листа. Младите лъжегъсеници се хранят по долната страна на листата, като ги нагризват под формата на малки ямички. С нарастването си те прогризват отвори по листните петури, които постепенно се уголемя-

ват, правят периферни нагризвания, а по-късно изяждат цялата листна петура, без главните нерви. След като завършат развитието си, лъжегъсениците се заравят в почвата и остават да зимуват.

Контрол

Борбата срещу рапичната оса се извежда при праг на икономическа вредност 2–3 броя/м² лъжегъсеници или 2–3 броя/м² повредени

растения.

Листни въшки (*Brevicoryne brassicae*)

Възрастните и ларвите смучат сок от листата и стъблата на културата. Растенията отслабват и спират развитието си. Листните въшки са преносители на много вирусни болести.